

apoštol Šimon - *Šimon Zélotský/z Kany/Šimon Horlivec*; atribút: *píla* (smrť prerezaním), *kyjak*

Hall: apoštol a mučeník; takmer nič o ňom nie je známe z *biblie*, iba to, že po Kristovej smrti spolu s *apoštolom Judom Tadeášom* prechádzal *Sýriou* a *Mezopotámiou* a kázal *evanjelium*; podľa *Zlatej legendy* zomrel mučeníckou smrťou - bol napoly prerezaný pilou; v inej legende bol ukrižovaný > jeho *atribútmi* sú *píla* alebo *križ*; úcta k nemu spoločne s Judom Tadeášom bola obnovená v 11.st. v Nemecku cisárom *Svätej ríše rímskej* (pozri *rímsko-nemecká ríša*) Henrichom III., *patrónom umenia a vzdelanosti* (porovnaj *mecenáš*); *patrónom* chorvátskeho mesta Zadar, ktoré vlastní sarkofág s jeho ostatkami a *patrón farbiarov*

http://www.webumenia.sk/web/guest/graphic/-/staticresults?orderBy=DATING_ASC&items=14&query=&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data&page=9

http://www.webumenia.sk/web/guest/graphic/-/staticresults?orderBy=DATING_ASC&items=14&query=&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data&page=16

<http://www.photographersdirect.com/buyers/stockphoto.asp?imageid=2547044>

<http://secretdalmatia.wordpress.com/2009/10/09/sv-simeon-of-zadar-sv-sime-patron-of-zadar/>

H. Schedel (grafik): Apoštol Šimon Kannejský (Norimberská kronika, 1493)

A. Dürer: Martýrium apoštola Šimona (1520-1570)

A. Dürer: Sv. Šimon (medirytina, 1523)

J. de Ribera: Svätý Šimon (1630-1635)

Rembrandt: Apoštol Šimon (1661)

P. P. Rubens: Sv. Šimon (1612)

http://www.gssg.at/gssg/displayDocument.do?objId=Eb_031

Johann Baptist Klauber (rytec), Joseph Sebastian Klauber, Gottfried Bernhard Göz: Apoštol Šimon Zélotský (medirytina, 17.-18.st.)

apoštol Tomáš/Didymos - neveriaci na *zmŕtvychvstanie* a *nanebevstúpenie Márie*; *atribút*: kopija a uholník (v Indii staval palác); pozri *Neveriaci Tomáš*, *Assumpta*; *Balaamova oslica*

http://it.wikipedia.org/wiki/Tommaso_apostolo
http://www.webumenia.sk/web/guest/graphic/-/staticresults?orderBy=DATING_ASC&items=14&query=&layout=gridLayout&images=true&se archFor=data&page=21

Hall: všeobecne známy ako *neveriaci Tomáš*; zvyčajne mladý a bez fúzov, najmä v ranom renesančnom maliarstve; jeho *atribútmi* sú: *pravítko*, *pás*, *oštep* a *dýka* (nástroj jeho mučeníckej smrti); jeho nápis prevzatý z apoštolského vyznania viery: „*Descendit ad inferos, tertia die resurrexit a mortuis*“ (Zostúpil do pekiel a tretieho dňa vstal z mŕtvych)

-v súvislosti s heslom *hlúposť*: hlúposť v *stredoveku* považovaná za nedostatok viery, preto *apoštol Tomáša*, neveriaceho vo *zmŕtvychvstanie* Ježiša, zobrazovali v prítomnosti osla (ten pre svoju zaťatosť považovaný aj za symbol hlúposti

motívy:

-Tomášova nedôvera (*Neveriaci Tomáš*) nebol s učeníkmi, keď sa im zjavil *Kristus* prvý raz po svojej smrti, a preto odmietal uveriť v jeho *zmŕtvychvstanie*, kým sa sám nepresvedčí; *Kristus* opäť prišiel, keď bol Tomáš s nimi, a povedal mu: „Polož svoj prst sem, pozri na moje ruky a vlož svoju ruku do rany v mojom boku“; Tomáš a jeden alebo dvaja apoštoli v úžase pozerajú, ako k nim *Kristus* natáhuje ruku; alebo vidieť Tomáša, ako sa prstom dotýka rany v *Kristovom* boku; tento námet bol nepretržite v obľube od 13.st.; spĺňoval to, čo bolo jednou z hlavných funkcií sakrálneho umenia, podpierať články kresťanskej náuky

-*Madona s pásom*; príbeh pochádza z niekoľkých apokryfných *Nanebovzatí Panny Márie* neurčitého obdobia vzniku; motív používaný k didaktickému účelu; Tomáš opäť neprítomný zázraku v rozhodujúcom okamihu a to v čase smrti a pohrebu Panny Márie, po ktorom bolo telo vzaté do neba; keď žiadal Máriu o znamenie, že skutočne na nebesá vystúpila, hodila mu dole svoj pás; táto udalosť tvorí súčasť zobrazenia *Nanebovzatia Panny Márie* alebo menej často *Korunovacie Panny Márie*; Tomáš kľáči dole na zemi a drží alebo sa natáhuje po jednom konci pásu, ktorý Mária necháva padnúť; prítomní bývajú apoštolovia alebo *archanjel Michal*; hrob Márie býva otvorený a prázdny; námet obľúbený *florentskými maliarmi* (v *katedrále* v Prate blízko Florencie údajne pás uchovávaný ako relikvia); pozri *Assumpta*

-Palác kráľa *Gundafora*; v *apokryfnom* vyprávaní opisovaná Tomášova misijná cesta do Indie, kde mu *pohanský kráľ* *Gundaforus* nariadil navrhnuť a postaviť palác a venoval mu na to veľa prostriedkov; počas kráľovej neprítomnosti Tomáš obrátil veľa jeho poddaných na kresťanstvo a rozdal peniaze chudobným; keď kráľovi povedal, že svoj palác uvidí v nebi až po svojej smrti, rozzúrila sa, ale kráľov mŕtvy sa nečakane vrátil medzi živých a potvrdil, že Tomáš hovorí pravdu; *Gundaforus* sa stal kresťanom; príbeh vysvetľuje, prečo sa Tomáš stal *patrónom* staviteľov a *architektov*; námet na gotických *katedrálach*, neskoršie zriedkavý

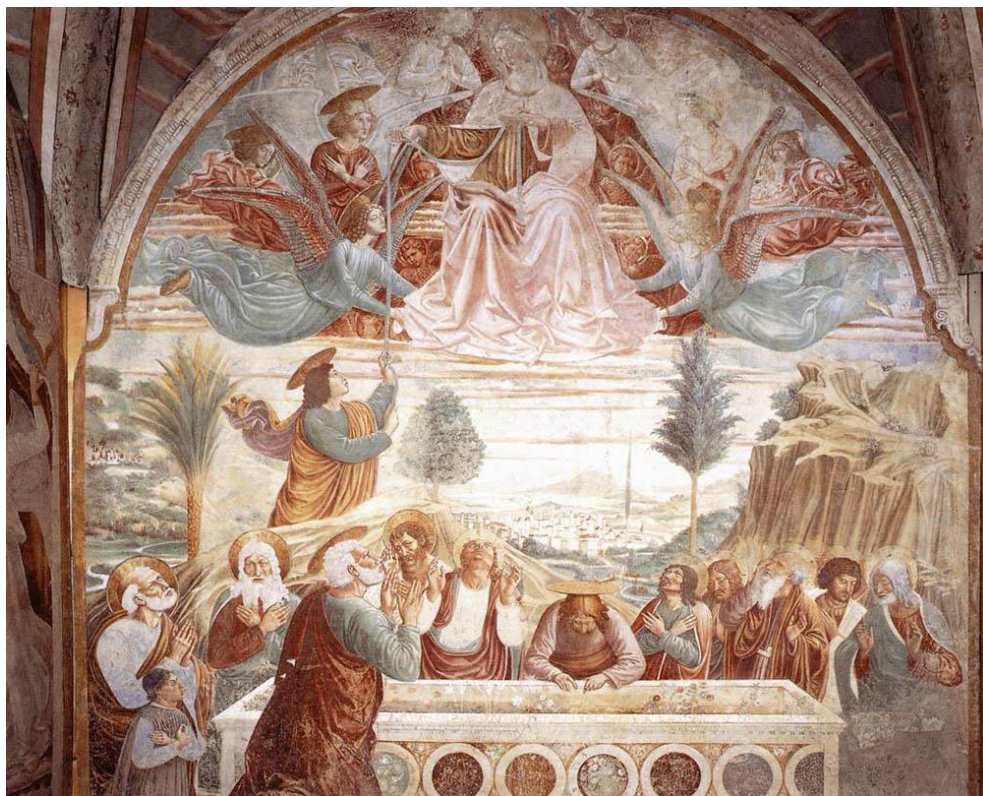
-Tomášova mučenícka smrť; v *apokryfnom* vyprávaní: smrť na príkaz pohanského indického kňaza ho zabili svojimi oštepami štyria vojaci; zobrazovaný prepichnutý a objímajúci kríž

pozri *Neveriaci Tomáš*, *Assumpta*/Mária na oblaku

[http://nl.wikipedia.org/wiki/Thomas_\(apostel\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/Thomas_(apostel))

H. Schedel (grafik): Apoštol Tomáš (Norimberská kronika, 1493)

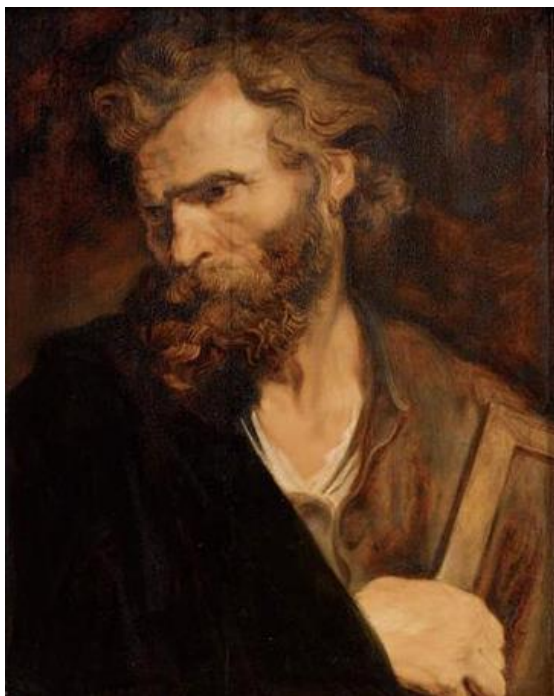
B. Gozzoli: Nanebovzatie Panny Márie (1480)

A. Dürer: Apoštol Tomáš (medirytina, 1514)

J. H. Muller podľa L. van Leydena: Sv. Tomáš (rytina, 16.-17.st.)

A. Van Dyck: Apoštol Tomáš (17.st.)

P. P. Rubens: Smrť apoštola Tomáša (1636-1638)

apoštol z Alläu - prezývka nemeckého kresťanského svätca *Magnusa Füssena*